

Talousarvio 2023, kaupunginjohtajan puhe

Arvoisat valtuutetut, viran- ja toimenhaltijat sekä kokousta seuraava yleisö.

Talousarviovalmistelu Ylöjärvellä aloitettiin hyvissä ajoin keväällä ja talouden suunnittelukehys viimeisteltiin elokuussa kaupunginhallituksessa. Valmistelun aikana pidettiin sekä hallituksen että valtuuston kanssa kaksi seminaaria. Lisäksi hallitus käsitteli talousarvioesitystä vielä kahdessa päätöskokouksessaan. Valmistelun aikana Ukrainan sota ja sen välilliset vaikutukset aiheuttivat sen, että tulevaisuuteen liittyy suurta epävarmuutta kustannusten kehityksen suhteen. Myös hyvinvointialueiden käynnistymisen vaikutukset kuntatalouteen ovat todellisuudessa kokonaisuutena nähtävissä vasta lähivuosien aikana. Talousarviossa on kuitenkin pyritty ottamaan huomioon myös edellä mainitut epävarmuustekijät mahdollisimman hyvin ja varovaisuuden periaatteen mukaisesti. Vuoden 2023 talousarvioesitykseen on otettu mukaan kaikki pakolliset lakisääteiset muutostarpeet ja erikseen harkiten joitakin tärkeäksi katsottuja menolisäyksiä. Suurin muutos on luonnollisesti perusturvan ja siihen liittyvien tukitoimintojen poistuminen kaupungin talousarviosta. Ylöjärven kaupunki katsoo kuitenkin tulevaisuuteen rohkeasti ja suunnitelmakaudella huomiota on kestäväen talouden lisäksi kohdistettu vahvan kasvun edellytysten luomiseen. Tulevien lähivuosien investointitaso saavuttaa noin 25 miljoonan euron vuosittaisen suuruusluokan ja tämän lisäksi ohjelmassa on useita ns. yhteistyöhankkeita, joiden rahoitus järjestetään muutoin kuin kaupungin suorina investointeina. Yhteistyöhankkeiden tarkoituksena on mm. tasapainottaa toteutus- ja rahoitusriskejä suhteessa käytettävissä oleviin taloudellisiin ja henkilöstöresursseihin. Yhteistyöhankkeilla voidaan myös hakea joustavuutta aikatauluihin, jos niissä nähdään muutostarpeita. Merkittävimmät investointi- ja yhteistyöhankkeet suunnittelukaudella ovat Siltatien, Kurun ja Vuorentaustan koulujen, Siltatien ja Soppeenmäen päiväkotien sekä Yhdystien, Kolmenkulman, Siltatien, Vuorentaustan ja Leppästäntien yritys- ja asuinalueiden rakentaminen. Näistä vahvoista tulevaisuuspanostuksista huolimatta ensi vuoden talousarvioehdotus valtuustolle on 2,3 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Vuosista 2024 ja 2025 on kuitenkin arvioitu tulevan alijäämäisiä, mikä on hyvä tiedostaa mahdollisia muutosesityksiä tehtäessä ja mikä aiheuttaa omat haasteensa tuleville talousarviokierroksille. Kaupunginhallitus ei tehnyt muutoksia kaupunginjohtajan alkuperäiseen talousarvioesitykseen, joten kaupunginjohtajan ja kaupunginhallituksen esitykset ovat toisiaan vastaavia.

Lopuksi kiitän viran- ja toimenhaltijoita tunnollisesta talousarviovalmistelusta sekä valtuutettuja aktiivisesta ja hyvähenkisestä yhteistyöstä ja valmistelun ohjauksesta prosessin aikana. Ylöjärvellä talousarvion valmistelu on päättäjien, johtavien viranhaltijoiden ja asiantuntijoiden yhteinen vuorovaikutteinen prosessi, joka huipentuu tähän valtuuston talousarviokäsittelyyn. Toivotan kaikille hyvää talousarviokokousta.

Pauli Piiparinen

kaupunginjohtaja

Ylöjärven Perussuomalaiset

Valtuustoryhmäpuheenvuoro valtuuston talousarviokokouksessa 14.11.2022

Arvoisa keskustelua seuraava yleisö, viranhaltijat, hyvät valtuutetut ja johtoryhmä. Minä olen Inga-Mari Lehti, Perussuomalaisten valtuustoryhmän puheenjohtaja.

Ensi vuosi tulee olemaan haastava koko kuntakentälle. Hyvinvointialueet aloittavat vuoden alusta taloudelliselta takamatkalta ja siirtymävaiheen toimenpiteet tulevat rasittamaan kuntia todennäköisesti vielä alkuvuonna 2023.

Ylöjärven kaupungin suurin haaste on kaupungin elinvoimaisuus ja uudistumiskyky, joka ei hyvältä näytä väestönkasvun madellessa nollan tuntumassa. Ylöjärvi ei ole päässyt Tampereen seutukunnan kasvuun mukaan ja tätä asiantilaa meidän valtuutettuina on kyettävä parantamaan.

Vihreän siirtymän työkalujen, kuten sähkömarkkinan, päästökaupan, taksonomian sekä voimakkaan vero- ja sääntelyohjauksen aiheuttama energiahintojen nousu on levinnyt nopeasti kiihtyneenä inflaationa laajasti ostopalveluihin, ja jo osin toteutuneena riskinä on, että inflaation vaikutukset jatkavat kustannustason nostamista myös palkanmuodostuksessa. Kaikenlaiset kotikutoiset hinkumiset tulee ajaa alas. Suomen valtion mandaattia hyväksikäyttävä ja todellisuuden realiteeteista irronneiden yksilöiden toteuttama kunnianhimoinen ilmastopolitiointi kansainvälisillä areenoilla tulee riittää pienempituloisten kuntalaisten yleisen elämänlaadun ja toimeentuloedellytysten kurjistamiseksi lähivuosina.

Palvelujen siirtyminen hyvinvointialueille tarkoittaa sitä, että meidän tulee tarkasti sopeuttaa kunnan kulurakenne vastaamaan kasvuttoman kunnan realiteetteja. Ei ole mahdollista lisätä henkilökuntaa millekään osa-alueelle muutoin kuin äärettömän huolellisen harkinnan jälkeen.

Sellainen utopia, jossa haetaan lisäresursseille perusteluja jopa kansainvälisten sopimusten tulkinnoista, edustaa täydellistä irtautumista viisaasta ja vastuullisesta kunnallisesta taloudenpidosta. Kunnan tehtävä ei ole toimia pienen ryhmän ideologisten haavekuvien toteuttajana, vaan toteuttaa peruspalvelut kuntalaisille laajasti, laadukkaasti ja kustannustehokkaasti.

Perussuomalaiset pitävät kunnan elinvoiman kannalta välttämättömänä säilyttää myös keskustan ja taajaman ulkopuolisten alueiden palvelut ja infra laadukkaina. Tästä esimerkkinä on Karhen ja Kurun koulujen päivittäminen terveelliseen ja ajanmukaiseen uudisrakentamiseen. Taantuman lähestyessä viivästyneiden julkisten korjausinvestointien kiirehtiminen on myös tervettä suhdannepolitiikkaa.

Vaikka investoinnit kasvavat merkittävästi, ovat ne välttämättömiä toimenpiteitä kunnan tulevaisuuteen. Ylöjärven tulee toimia viisaammin kuin valtiohallinnon ja käsitellä selkeästi erillään kiinteät investoinnit julkisten palveluiden infrastruktuuriin ja toisaalta käyttömenojen kasvattaminen, joihin kuuluu mm. henkilökuntamäärien lisääminen. Ensin mainitut ovat vuosikymmenten sijoituksia, joihin velkaantuminen on nousevien korkojenkin ympäristössä viisasta. Käyttömenoja taasen ei pidä rahoittaa velaksi, koska tulevien vuosien alijäämää ei ole mielekästä rakentaa valtiohallinnon jalanjäljissä krooniseksi. Perussuomalaiset tervehtii ilolla public-private partnership -henkistä lähestymistapaa Siltatien päiväkodin toteuttamiseksi yksityisellä rahoituksella.

Kunnan tulee hyödyntää yksityistä rahoitusta tilanteessa, jossa siihen löytyy markkinaehtoinen toimija kilpailukykyisin ehdoin.

Ylöjärven tulee löytää itsensä ja kasvunsa aneemisten vuosien jälkeen uudestaan. Mielikuvituksen ja tylsä yritys tehdä raitioradan jatkeen nukkumalähiöstä jonkinlaista kilpailuetua kunnalle, aiheuttaa lähinnä myötähäpeää vähänkään innovatiivisissa piireissä. Yhdellä 120 M€ raideparipistolla ja muutamalla pysäkillä ei kuntaa nosteta lentoon.

Ylöjärven logistinen sijainti valtateiden risteyksessä on erilaisia yritystoimintoja ajatellen erinomainen. Yrityspalvelu on saanut tontteja kaupaksi sitä mukaa kun lainsäädännöllisen ylisääntelyn ikeen alla urheasti taisteleva kaavoitus niitä ehtii valmistella. Meidän tulee kääntää sisäänpäin kääntynyt katseemme rohkeasti ulos, ja hakea niitä vetovoimatekijöitä, joilla lisäämme taloudellista toimintaa kunnan alueella. Meillä on myös hyödyntämättöminä jalokivinä Teivon ravirata-alue ja Seitsemisen kansallispuisto. Useat Pirkanmaan kunnat ovat jo panostaneet luontomatkailuun ja tapahtuma-alueeseen, joilla saadaan kuntaan muutakin vireyttä kuin työpäivän jälkeen nukkumaan tulevia kuntalaisia.

Me perussuomalaiset olemme pääpiirteittäin kaupunginjohtajan talousarvion pohjaesityksen kannalla, emme siis esitä pakettiin lisää rahaa tai sen paremmin menoleikkauksia mihinkään tärkeään kohteeseen.

Perussuomalainen valtuustoryhmä kiittää lämpimästi kaikkia viranhaltijoita ja koko valtuustoa hyvästä yhteistyöstä talousarviovalmistelussa. Kiitämme myös kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Juho Ojaresta ja kaupunginhallituksen puheenjohtaja Mauri Heiskaa siitä, että olette tiiviillä yhteistyöllä luotsanneet raskaan talousarvioprosessin tähän päätöksentekoon. Nyt on viisaiden ja vastuullisten päätösten aika valtuuston uudella virkaatekevällä puheenjohtajalla Katja Luojuksella.

Toivotan kaikille hyvää päivää ja viisaita päätöksiä.

Kiitos.

Kokoomuksen ryhmäpuheenvuoro kaupunginvaltuuston talousarviokokouksessa 14.11.2022

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja, hyvät valtuutetut, viranhaltijat ja muut kuulijat.

Tänään saan kokoomuksen valtuustoryhmän puheenjohtajana puhua ryhmämme puolesta nyt käsiteltävänä olevasta talousarviosta.

Tätä talousarviota on rakennettu historiallisessa tilanteessa koronapandemian, lakon ja turvallisuusuhkien keskellä sekä sote-uudistuksen kynnyksellä. Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden siirtyminen hyvinvointialueelle vie mukanaan puolet kaupungin budjetista. Muutos tekee talouden suunnittelusta ennakoitavampaa, mutta kaventaa liikkumavaramme. Toimintamenomme jatkavat kasvuaan liian paljon kantokykyymme nähden.

Kaupungin toimintamenoista noin 60% sijoittuu jatkossa kasvatukseen ja opetukseen, jossa menoista noin 77% on henkilöstökuluja. Talousarvioesityksen henkilöstösuunnitelmassa on 31 uutta vakanssia. Perusopetukseen palkattaisiin lisää kouluyhteisöohjaajia ja erityisluokanopettajia, valmistavaan opetukseen luokanopettaja, lukioon erityisopettaja, iltapäivätoimintaan ohjaajia sekä varhaiskasvatukseen opettajia, erityisopettajan, ja yhteensä kaksitoista lastenhoitajaa. Henkilöstölisäyksiä on hahmoteltu myös seuraavalle vuodelle, kuten S2-opettaja ja koulunkäynninohjaaja.

Samassa voidaan todeta, että oppilaiden määrä on perusopetuksessa pysynyt käytännössä samana. Varhaiskasvatuksessa lasten määrä on useiden vuosien ajan ollut laskussa, mutta ensi vuodelle tavoitellaan päiväkoteihin noin 50 lapsen lisäystä. Tämän toteutuessa henkilöstömäärän lisäys varhaiskasvatuksessa olisi yksi työntekijä kolmea lasta kohden. Lisäykset edesauttavat entistä parempaa tukea, aikaa ja kuuntelevia korvia lapsille ja nuorille. Voimme myös ylpeänä todeta, että lakisääteiset sivistyspalvelumme olivat vertailujen perusteella kaupunkiseudun parhaimmista jo ennen näitä lisäyksiä.

Kaupunginvaltuusto on keväällä päättänyt uudesta strategiasta, joka tähtää vahvaan kasvuun. Asukasmäärän tavoitellaan kasvavan puolen prosentin vauhdilla. Investointitaso on Ylöjärvellä kohoamassa historiallisen suureksi ja lainakanta kasvaa vuoden 2023 aikana 11,5 miljoonalla eurolla. Meillä on käynnissä olevia ja alkavia kouluhankkeita Siltatiellä, Vuorentaustassa, Kurussa ja Karhella. Lapsilla ja henkilöstöllä on oltava terveysturvalliset tilat, joissa tehdä oppimis- ja opetustyötään. Liikenneväylähankkeet mahdollistavat varsinkin teollisuudelle otollisia kulkuyhteyksiä. Yleisten alueiden panostukset, kuten urheilukentät sekä leikki- ja liikuntapuistot lisäävät Ylöjärven vetovoimaa. Keskustan kehittäminen on järkevää ja taloudellista, sillä olemassa olevien palveluiden ja infran äärelle rakentaminen on edullisempaa kuin kokonaan uusien alueiden perustaminen. Raitiotie on tärkeä osa kehitystämme, kuten kaupunkistrategiaankin on kirjattu. Investoinnit maksavat itsensä takaisin verotuloina.

Velanottokykyämme on kuitenkin rajallinen, varsinkin kun korot ja korkosuojojen hinnat nousevat. Talousjohtaja Liinavuoren mukaan kaupungin tuloksen olisi vuosittain oltava noin kolme miljoonaa euroa ylijäämäinen, jotta investoinnit pystyttäisiin itse rahoittamaan. Vuonna 2024 olemme tuosta tavoitteesta lähes viiden miljoonan euron päässä, kun talouden ennustetaan painuvan lähes kaksi miljoonaa euroa alijäämäiseksi. Osa kehityksestä on pakko tehdä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Joustavia ratkaisuja kaikkien seinien omistamisen tilalle on tarjolla. Jos näiden yhteistyöratkaisujen sijaan esitetään lisää investointeja omaan taseeseen, on kerrottava myös mitä hanketta MAPSTO:ssa voimme lykätä myöhemmäksi, sillä kaikkeen eivät rahkeemme riitä.

Lautakuntakäsittelyn jälkeen talousarvion nettomenot ylittyivät annetusta suunnittelukehyksestä, johtuen uusien vakanssien lisäksi yleisestä kustannustason ja energian hinnan noususta, henkilöstömenojen kasvusta tai lakimuutoksista, joita on tehty esimerkiksi varhaiskasvatuksen asiakasmaksuihin. Talousarvio on silti 2,3 miljoonaa euroa ylijäämäinen.

Osalla puolueista tämä ylijäämä ja ylöjärveläisten verorahat jo polttelevat taskussa. Syömävelkaa tullaan tässäkin kokouksessa esittämään lisää siitäkkin huolimatta, että sekä Kuntaliitto että Valtionvarainministeriö ovat vahvasti tuoneet esiin kuntataloudessa piilevän aikapommin. Tämä pommi naamioituu vielä ensi vuoden aikana hyväksi talouden tuloksiksi, kun osa aiempien vuosien kunnallis- ja yhteisöverotuloista tilittyy vuodelle 2023 vanhojen jako-osuuksien mukaisesti. Näitä eriä ei ole enää ensi vuoden jälkeen tiedossa. Työllisyyden kasvun varaankaan ei voida laskea, sillä elokuussa 2022 työttömyys oli jo laskenut sekä Pirkanmaan että koko Suomen mittakaavassa erinomaiselle tasolle 5,4%.

Kuntatalous on rakenteellisesti yhä alijäämäinen. Lisäksi sote- ja pelastustoimen tämän vuoden kulujen kasvu tarkoittaa sitä, että kuntien rahoitusta tullaan siirtämään hyvinvointialueelle ennakoitua enemmän vuodesta 2024 lähtien. Tämä raha otetaan kuntien valtionosuuksista, mikä voi Ylöjärvelle tarkoittaa rahoituksen pienentymistä jopa miljoonalla eurolla. Kysymysmerkkinä ovat myös sote-kiinteistöjen massa, jonka hyvinvointialue muutaman vuoden ajan vuokraa kaupungilta, mutta jatkosta ei tiedä vielä kukaan. Tämä kehityskulku johtaa joko rajuihin veronkorotuksiin, muutosneuvotteluihin tai palveluista leikkaamiseen, jotka Kokoomus haluaa välttää toimimalla järkevästi tässä hetkessä. Pyydämme siis muilta puolueilta malttia käyttömenojen kasvattamisessa.

Lopuksi haluan kiittää kaikkia viranhaltijoita huolellisesta valmistelutyöstä, jossa on myös etsitty tapoja tehostaa toimintaa.

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut, Kokoomus on järkevän taloudenpidon kannalla. Hyväksymme valmistellun talousarvion hyvin pitkälti sellaisenaan kuin se on meille esitelty.

Karita Jäppinen
Kokoomuksen valtuustoryhmän puheenjohtaja

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut, viranhaltijat ja yleisö

Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä on kokonaisuus huomioiden melko tyytyväinen nyt käsiteltävään talousarvioon. Kiitos viranhaltijoille valmistelusta. Omat tavoitteemme – lähipalvelujen turvaaminen, sivistyksen, ja elinvoiman vastuullisen kasvun edistäminen ilmenee melko hyvin talousarvioesityksestä. Vastuullinen päätöksenteko on vaatinut valmistelijoilta ja kaupunginhallitukselta viimeisten kuukausien aikana tarkkaa arviointia tulevan suunnitelmakauden turvaamiseksi. Kaupungin palvelujen turvaamisen varmistamiseksi sosialidemokraattinen valtuustoryhmä haluaa kuitenkin tehdä esitykseen muutamia muutoksia.

Lähtökohta talousarvion valmistelulle on edellisvuosiin verrattuna on rohkea. Investointitason nousu tähtää vahvaan kasvuun ja tämä on yhteinen tahtotilamme sekä päätöksentekijöillä että viranhaltijoilla.

Talousarvioesityksessä on huomioitu taloudelliset toimintaedellytyksemme. Se on kokonaisuus, monien lakisääteisten palvelujen ja tehtävien summa. Lakisääteisten tehtävien lisäksi meidän on myös turvattava kuitenkin myös ei-lakisääteiset palvelut asukkaillemme, koska ne saattavat olla ratkaisevassa asemassa uusien asukkaiden miettiessä mihin seudun kaupunkiin tai kuntaan koti ja perhe rakentuu.

Investointien tarpeellisuus on kaupunginhallituksen käsittelyssä tiedostettu, mutta samalla myös on pitänyt tarkkaan arvioida toteuttamisaikataulut.

Ratkaisun avaimet tulevien vuosien rakentamisesta, ovat valtuustolla. Kaupunkimme iso pinta-ala on mahdollisuus ja tarjoaa monia mahdollisuuksia, kun vain rohkeasti uskallamme näihin tarttua. Aluekeskuksemme Kuru ja Viljakkala on pidettävä asumiseen houkuttelevina alueina.

Nyt on katsottava vahvasti eteenpäin ja varmistaa Ylöjärven asema vetovoimaisena kaupunkina Tampereen seutukuntien kilpailussa. Ratikan rakentamispäätöksen tekemistä meidän valtuustoryhmä kokonaisuudessaan kannattaa, vaikka tänään keskustelu ratikasta jäänee toissijaiseksi. Kannatamme myös lähijunan selvityksen tekemistä, koska nämä kaksi erillistä hanketta tukevat tulevaisuudessa toisiaan.

Ylöjärvi niin kuin moni muukin kaupunki olemme isojen arvovalintojen edessä ja varmasti jokainen valtuutettu ja myös kuntalainen tietää, että elämme maailmanlaajuisen epävarmuuden ja energiakriisin vuoksi poikkeuksellista aikaa ja muutoksia olisi jokaisen tehtävä omassa kulutuksessaan ja elämäntavoissaan. On myös väistämätöntä, että velkaantumisella on heijastusvaikutuksia kuntien talouden kestävyteen ja varsinkin tulevien vuosien talouden ennustamiseen.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut

Kaupunginhallitus hyväksyi kaupungin talouden kehyyksen, joka perustui tiedossa olleisiin taloudellisiin lähtökohtiin. Lautakunnat saivat eteensä tiukan raamin. Kuluneen syksyn aikana on lautakuntien talousarviokokouksissa tehty arvovalintoja yrittäen siten pysyä kehyyksen sisällä. Tämän vuoksi lautakuntien tarkkaan pohdituista esityksistä on siirretty muutamia tärkeitä asioita tai jopa karsittu pois.

Lautakuntien toiminta perustuu kykyyn tehdä arvovalintoja eurojen käytön välillä, joskus vaikeitakin. On oltava ensisijaisesti näinä aikoina rohkea ja toimittava, jos tarve vaatii.

Tulemme tekemään muutamia muutosesityksiä talousarvioon liittyen muunmuuassa varhaiskasvatukseen ja koulutukseen. Päätäjänä meidän tehtävä on varmistaa, että koulutuksessa on riittävät resurssit Ylöjärvellä.

Perusopetuksen oppilaat ovat edelleen tilanteessa, jossa monet oppilaat eivät ole pystyneet opiskelemaan tavoitteiden mukaisesti. Korona ajan vaikutukset näkyvät edelleen. Tämän vuoksi tarvitsemme lisää resursseja jo ensi vuonna perusopetukseen ja lisäksi varhaiskasvatuksen erityisopetukseen.

Varhaiskasvatus tarvitsee myös lastenhoitajien varahenkilöitä ja kannatamme kaikkien vakanssien täyttööä jo ensi vuonna

Myös tärkeä mediaohjaajan vakanssi on siirretty jälleen vuodelle 2024. Sosiaalidemokraattinen ryhmä pitää kuitenkin tärkeänä, että kirjastopalvelut saisivat mediaohjaajan toimen jo vuoden 2023 aikana.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut

Investointisuunnitelman mukaisesti Siltatien koulu valmistuu ajallaan. Me pidämme erityisen tärkeänä, että koulun viereen tuleva Siltatien päiväkotipiha toteutetaan kaupungin omana työnä eikä yksityisen toimijan yhteistyöhankkeena.

Taloussuunnitelmassa näkyy Vuorentaustan yläkoulun peruskorjaus ja laajennus, myös karhen koulun ja Kurun yhtenäiskoulun uudisrakennukset on suunnitelmaan kirjattu. Kurun yhtenäiskoulun sisäilmaongelmien aiheuttamat haasteet opiskeluun on saatava ratkaistuksi mahdollisimman pian. Tilanne alkaa olemaan kestävä, koska sisäilmasta johtuvaa oireilua näkyy jo opiskelijoiden ja työntekijöiden keskuudessa. Nämä ongelmat ovat aiheuttaneet keskustelua runsaasti loppuvuoden aikana ja keinot ongelman ratkaisuun eivät ole olleet riittävät!

Me sosiaalidemokraatit pidämme tärkeänä Kurun elinvoimaisuudelle, että koulu säilyy 1-9 luokkien yhtenäiskouluna. Toivottavasti löytyy hyviä ratkaisuja, jolla Kurun koulun kokoa saataisiin kasvatettua ja Kurun alueen vetovoimaa yleisestikin ja perheiden sijoittumiselle sinne asumaan.

Virkistys- ja vapaa-aikapalvelujen kehittäminen on meille myös tärkeää. Siksi esitämme, että talousarvioon lisätään määrärahat sekä siivikkalan serlapuiston virkistysalueen kehittämiseen.

Kurun leikkikenttä ja senioripuisto tulisi rakentaa Kurun kirjaston läheisyyteen, siksi tulemme esittämään määrärahojen siirtoa, jotta rakentaminen saadaan alkamaan vasta kaavan valmistumisen jälkeen.

Arvoisa puheenjohtaja

Näillä Muutamilla muutosesityksillä Ylöjärven sosiaalidemokraattinen valtuustoryhmä hyväksyy nyt käsiteltävän talousarvion vuodelle 2023 ja taloussuunnitelman vuodelle 2023-2025.

Sos.dem valtuustoryhmän pj Jaana Heikkilä

Vihreä valtuustoryhmä
TA-puhe
Timo Toivonen, ryhmänjohtaja

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut, viranhaltijat ja kokousta seuraava yleisö!

Olen saanut kunnian pitää ryhmämme edustajana tämän ryhmäpuheenvuoron.

Katse on tulevaisuudessa.

Tänään päätetään ensi vuoden käytössä olevista euroista. Tänään päätetään antaa suuntaviivoja tulevaisuuteen aina tuonne noin viiden vuoden päähän käytössä olevine määrärahasuunnitelmineen, kustannusvaikutuksineen – hyvin suunnitellusti.

Olen aina arvostanut kaupunkimme viranhaltijatyöskentelyn ammattiosaamista ja venymistä erilaisissa talouteenkin liittyvissä ongelmakohtissa ja myös niiden ratkaisemisissa. Lämmin kiitos. Talousluvut eivät suinkaan ole niitä ainoita asioita, joista voin olla hyvin ylpeä ja tyytyväinen saadessani olla osa tätä organisaatiota omalla tavallani.

Täällä on ollut varsinkin kuluvalle valtuuston nelivuotiskauden ensimmäisellä kvartaalilla ja edelleen erittäin mainio yhteistyön tekemisen meininki ja toistaan kunnioittava työskentelyilmapiiri. Ihmiset keskustelevat ihmisten kanssa – aidosti ja avoimesti – vaikeistakin asioista. Kiitos valtuutetut – arvostan.

Valitsimme tälle nelivuotiskaudelle ja siitä eteenpäinkin uuden kaupunkistrategian ja lopullinen viilaukseen ja hyväksyminen alkaa olla suunnitelmien mukaisesti lähellä jo seuraavassa joulukuisessa kaupunginvaltuuston kokouksessa. Mitään kovin suuria muutoksia näin alkuun jo mainion perustan päälle ei juuri ole tulossa. Ajantasaistamista lähinnä.

Valitsimme hyvällä valmistelulla, seminaarien ja kokousten pohjalta tieksemme eteenpäin tästä vahvan kasvun kauden tulevaisuuteen. Mielessäni näyttävät niin nostokurjet, uuden infran rakentaminen suunnitellusti, väestön kasvamisen kauden, näistä muutamia mainitakseni. Nyt on se hetki. Nyt on sen aika. Kaikesta epävakaudestaan huolimatta maailmantilanne varmasti paranee ja luo uutta – myös meille tänne Ylöjärvelle.

Nyt on se hetki, kun ahjot huolletaan ja raudan takominen alkaa isosti. Tämä vaatii euroja, sijoituksia tulevaisuuteen. Olemme yhdessä päättäneet vahvan kasvun tuomat hyvät ja ehkä vähemmän hyvät seikat ja punninneet niitä vaakakupissa. Olemme hyväksyneet velkamäärän kasvun muutaman seuraavan vuoden aikana. Investoinnit ovat aina sijoitus tulevaisuuteen. Saamme suunnitellusti MAPSTOn eli maankäytön, palveluiden suunnittelu- ja toteutusohjelman 2023–2027 mukaisia veto- ja pitovoimatekijöitä rakennettua. Saamme uusia kouluja ja päiväkotia, asuinalueita kaavoituksen kautta, työpaikkoja, hyvinvointia ja uusia tyytyväisiä asukkaita tänne seutukunnan keskiöön.

Korjausvelkaa on taulukoitu muutaman viimeisen vuoden aikana ja erityisesti huolettaakin siihen käytettävien määrärahojen riittävyys. Uusia rakennuksiin liittyviä pikaisia korjaustarpeita tulee joskus hieman puskista ja niihin täytyy reagoida – suunnitellusti, mutta ripeästi. Tähän mennessä

mielestäni asiat ovat edenneet näiden äkillisten korjaustarpeiden vallitessa ihan hienossa aikataulussa. Ensin tietenkin tutkitaan ja sitten tehdään tarvittavat korjaustoimenpiteet.

Lapset ja aikuisetkin tulee aina ottaa huomioon kaikessa päätöksenteossa. Mentaalikorjausvelkaa on kertynyt viimeisen kahden – kolmen vuoden aikana sanoisinko enemmän kuin olisin voinut arvata. Pienten ja isompienkin – kaiken ikäisten ei pelkästään ylöjärveläisten – jaksaminen on monestakin syystä ollut koetuksella.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut, viranhaltijat ja kokousta seuraava yleisö!

Vihreä valtuustoryhmä on pääosin tyytyväinen Talousarviovalmistelussa esitettyyn Taloussuunnitelmaan ja MAPSTO- asiakirjaan.

Ryhmämme kuitenkin tulee esittämään pieniä muutosesityksiä esimerkiksi varhaiskasvatukseen ja kaavoitukseen.

Ryhmämme puolesta kiitos kaikille ja päättäväistä kokousta!

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut, viranhaltijat ja kokouksen muut seuraajat

Elämme tänään Suomessa sellaista aikakautta, mistä emme vielä vuosi sitten talousarviokokouksessamme nähneet edes painajaisia. Tänään voimme vain toivoa, että ensi vuonna ei Suomeen tule suurta katovuotta tai nälänhätää eikä mitään sellaista katastrofia, jota ei uskalla edes ääneen pohtia. Joka tapauksessa vuoden 2023 talousarvion ja suunnitelmakauden talousarviokäsittelyä on varjostanut poikkeuksellisen suuri epävarmuus tulevasta.

Ylöjärven kaupungin asukasluvun kasvu on vuodesta 2015 lähtien ollut maltillista. Varsinkin lasten ja nuorten ikäluokat ovat kuitenkin melko suuria verrattuna kaupunkiseutuun. Nuorten aikuisten osuus on puolestaan huomattavan pieni ja se saattaakin olla yksi tekijä siinä, että Ylöjärvellä nuorisotyöttömyys on vähäistä, vaikka työllisyys on kokonaisuudessaankin hyvällä tasolla.

Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan ensi vuonna rakentaminen vähenee, mutta sen ei odoteta romahtavan. Pikemminkin palaavan normaaliksi nykyiseltä, kansainvälisestäkin huippukorkealta tasolta. Ensi vuosi on Suomen kuntataloudessa myös historiallinen vuosi, kun sote-uudistus astuu voimaan. Tämä konkretisoituu nyt talousarviokirjassa Perusturvan puuttumisena ja kaupungin toimintakulujen sekä -tuottojen vähenemisenä ja myös omituiselta tuntuvana kunnallisveroprosenttina.

Kaupunginhallituksen talousarvioesityksessä vuonna 2023 Ylöjärven kaupungin investoinnit ovat lähes 25 miljoonaa euroa. Asukaskohtainen lainamäärä lähtee kasvuun. Ylöjärven kaupunki on muiden kuntien tapaan siirtynyt rahoittamaan investointeja yhä enemmän vuokrilla ja leasingilla, mikä on rinnastettava velaksi. Olisi informatiivista näyttää valtuutetuille talousarviokirjassa asukaskohtainen velkamäärä selvemmin, eli vuokra- ja leasingvastuut huomioiden.

Hyvät kuulijat,

Keskustan valtuustoryhmä tulee talousarvion käsittelyn yhteydessä tekemään muutaman muutosehdotuksen ja tulemme myös äänestämään joidenkin toisten tekemien esitysten puolesta.

Erityisen huolestuneita olemme Kurun Yhtenäiskoulun sisäilmatilanteesta. Koulun oppilailla ja työntekijöillä on ilmennyt jo kuukausien ajan erilaisia hengitystieoireita ja terveystilanne koululla on syksyn aikana selvästi heikentynyt. - Tulemme esittämään lisämäärärahaa Teknisen lautakunnan vuokramenoihin, jotta voidaan lähes välittömästi siirtää ryhmiä Ylöjärven alueella oleviin, muiden kuin kaupungin omistamiin, tiloihin. On selvitetävää esimerkiksi Metsätiellä sijaitsevan Tredun toimipisteen mahdollisuus vuokrata opetustiloja Yhtenäiskoulun käyttöön siksi aikaa, kunnes Kuruun saadaan rakennettua uudet opetustilat taloussuunnitelman mukaisesti. Tällaiset väliaikaiset tilat eivät koskaan ole ihanteellinen ratkaisu, mutta uskon kaikkien terveyden ja turvallisuuden menevän kuitenkin sen edelle, ettei tila ole ehkä yhtä hyvin varusteltu kuin tarkoitukseen rakennettu aineopetustila.

Keskustan valtuutetut pääosin tukevat myös ajatusta Siltatien päiväkodin toteuttamisesta kaupungin omana toimintana. Erityislapsille päiväkodin sijainti olisi hyvä ja saumaton yhteistyö koulun kanssa tärkeää.

Haluamme myös korottaa yksityisteiden kunnossapitoavustuksien määrärahaa. On tärkeää, että pelastustoimi ja kotihoito pääsevät sujuvasti asiakkaiden luo aina tarvittaessa ympäri vuoden.

MAPSTOn osuudessa tulemme kiinnittämään huomiota siihen, ettei kaavasuunnitelmista vain jätetä pois mahdollisuutta rakentaa tulevalle lähijunalienteelle seisaketta myös Teivon läheisyyteen, palvelemaan sinne suunniteltua työpaikka-aluetta ja uutta asutusta. Pelkkä matkakeskus ei riitä.

Hyvät kuulijat,

Keskustan valtuustoryhmä kiittää kaikkia viranhaltijoita tämän historiallisen ja merkittävästi erilaisen talousarvion laadintaan tehdystä työstä. Kiitämme myös muita valtuustoryhmiä hyvästä yhteistyöstä ja kaikista rakentavista keskusteluista, joilla tänään käsiteltävää taloussuunnitelmaa on valmisteltu.

Kun vuonna 1893 Ranskan edustajainkamariin oli heitetty pommi, joka sai aikaan tavatonta sekasortoa ja paniikkia, niin tuolloin pääministeri Charles Depuyn voimakas, kylmä ääni rauhoitti tilanteen. ”Hyvät herrat, istunto jatkuu”.

Näin mekin tänään voimme todeta; hyvät naiset ja miehet; työ jatkuu!

Arvoisa puheenjohtaja ja valtuutetut, viranhaltijat ja kokousta seuraavat kuuntelijat

Aivan ensimmäisenä haluamme kiittää viranhaltijoita isosta työstä, jota jälleen talousarvio valmistelun aikana olette tehneet. Me olemme valtuustossa keskustelleet seminaareissa ja lautakunnissa talousarvio kirjaan kirjattavista laadullisista tavoitteista ja ilolla tervehdin, että muutaman sellaisen tavoitteen sieltä löysin ja kirjaa on valtuuston toiveen mukaan tähän suuntaan kehitetty.

Tulevina vuosina Ylöjärvi tähtää voimakkaaseen kasvuun, jonka ydin tulee olla keskustan kehittämisessä sekä rakentamisen tiivistämisessä Tampereen suuntaan, ja jossa joukkoliikenne ratkaisut näyttelevät myös merkittävää roolia. Se, millä tavalla tässä tavoitteessa onnistumme määrittelee pitkälle tulevaisuuteen koko Ylöjärven kehityssuunnan, jäämmekö maalaispitäjäksi vai olemmeko mukana Tampereen kaupunkiseudun yhteisessä kehityksessä.

Kun me puhumme kasvusta, ajattelemme sen olevan synonyymi asukasmäärän kasvulle, uusille asuinalueille ja uusille yrityksille. Kasvussa tulisi samaan aikaan miettiä, millä tavalla huolehdimme hyvinvoinnin kasvusta ja mitä investointeja meidän tulee tehdä, jotta palveluverkko kehittyy kasvun mukana.

Ensi vuosi tulee olemaan käännteentekevä. Puolet taloudestamme ja merkittävä määrä palveluistamme sekä henkilöstöstämme siirtyy uusille hyvinvointialueille. Vaikka kyseessä on merkittävät ja usein hengissä pysymisen edellyttämät palvelut, ei kaupungin merkitys häviä mihinkään, se vain muotoutuu uudelleen. Kunnan tarkoituksena on edelleen taata riittävä, laadukas alusta elämälle.

Venäjän hyökkäyssodan kiihdyttämä energiakriisi on osoittanut sen, että tarvitsemme oikeudenmukaista punavihreää siirtymää. Riippuvuus diktaattoreiden hallitsemista fossiilisista polttoaineista on nyt osoittanut sen, että yhteiskuntaa ei kannata rakentaa niiden varaan. Nyt kokemamme kriisit ovat vielä vasta alkusoittoa, kun ilmastonmuutoksen aiheuttamat vaikutukset alkavat vyöryä päällemme. Kuntien roolien muuttuessa, niiden on muututtava myös varautumaan ja hidastamaan ilmastonmuutosta, rohkean edelläkävijän tulisi tehdä tätä jo tänään.

Vasemmistolaisen politiikan peruslähtökohtana on oikeudenmukaisuus ja tasa-arvo. Kunnan palvelut on tarkoitettu ihan jokaiselle kuntalaiselle taustasta riippumatta, olit sitten johtaja tai alakoululainen.

Meidän päättäjien tulisi jokaista päätöstä tehdessämme miettiä, millä tavalla pidämme yhteiskunnassa mukana erityisesti ne, jotka meitä eniten tarvitsevat. Kunta on juuri niin vahva kuin sen heikoin lenkki.

Kuluvana vuonna tehty iso päätös Karhen koulun investoinnista osoittaa, että vaikka asioilla olisi kiire, välillä kannattaa ottaa aikalisä ja harkita asioita kunnolla ja selvittää taustat ennen kuin hutkitaan.

Ylöjärven kaupunginvaltuustossa oikeistolla on tällä vaalikaudella enemmistövaltaa. Valtuustoryhmämme on huolissaan kehityksestä, jossa oikeiston yksityistämisen- ja ulkoistamiskiiressä unohdetaan pikavoittojen saamisen toivossa kunnan perustehtävä. Kuntalain mukaan Järjestämisvastuussa oleva kunta vastaa järjestettävien palvelujen yhdenvertaisesta saatavuudesta sekä tarpeen, määrän ja laadun määrittelemisestä.

Palveluiden yksityistäminen ja kaupungin omien toimintojen alasajo ja ulkoistaminen on lyhytnäköistä politiikkaa. Jos kunta lähtee siitä, että sillä on pelkkä järjestämisvastuu ja se vain hankkii kaikki palvelut ostettuna; varhaiskasvatuksen, koulujen ruoka- ja kiinteistöhuollon tai henkilöstöhallinnon ulkopuolelta, on tämä riskienarvioinnin kannalta vaarallista ja lyhytnäköistä.

Yksityisen yrityksen tehtävä on tehdä voittoa. Usein tämä voitto tehdään henkilöstön hyvinvoinnin kustannuksella, erityisesti naisvaltaisten alojen palkkoja polkemalla ja laadusta tinkimällä. Mitä tapahtuu, kun yksityinen yrittäjä päättää nostaa hintoja kohtuuttomasti, lopettaa toimintansa ja myydä kiinteistön, jossa palvelua on tuotettu. Meillä on jo tällaisesta olemassa esimerkkejä vanhuspalveluiden puolelta. Vasemmisto on tällaisesta toiminnasta varoittanut useasti ja tekisi mieli sanoa, että mitä minä sanoin. Mutta jätän sanomatta.

Myös kunnan itse, on kannettava yhteiskuntavastuunsa.

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä tulee tekemään talousarvioon harkittuja muutosesityksiä Siltatien päiväkodin toteuttamisesta kunnan omana hankkeena, henkilöstöetuuksista sekä Yleisten alueiden kehittämisestä. Lisäksi olemme mukana osassa muiden ryhmien perustelluissa muutos esityksissä.

Ensi vuosi tulee varmasti olemaan sote uudistuksen jälkeistä, vaativaa ja uuden oppimisen aikaa ja monet ongelmat tulevat esiin vasta myöhemmin. Siihen vaativaan työhön Vasemmistoliiton valtuustoryhmä toivottaa viranhaltijoille ja kaikille kunnan työntekijöille voimia sekä sitkeyttä ja kärsivällisyyttä muutostyöhön.

Anna Jukantupa

Vasemmistoliiton valtuustoryhmän puheenjohtaja

Kristillisdemokraattien ryhmäpuheenvuoro kaupunginvaltuuston talousarviokokouksessa 14.11.2022

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut, virkamiehet ja muut kokousta seuraavat

Edessämme on ensimmäinen talousarvio, jossa ei ole mukana perusturvaosaston esityksiä. Vuoden vaihteessa aloittavan hyvinvointialueen tuomia muutoksia emme voi vielä tarkkaan tietää, mutta toivomme palveluiden pysyvän vähintään samalla tasolla kuin nyt. Tällä hetkellä arvio on kuitenkin se, että rahat eivät tule hyvinvointialueella riittämään ja aika näyttää, miten asiat sen suhteen etenevät.

Talousarvion valmistelu on sujunut hyvässä hengessä, ja ryhmänjohtajien kanssa olemme olleet aktiivisesti yhteistyössä. Olemme pyrkineet avoimuuteen ja asioiden ennakoitavuuteen. Valtuuston puheenjohtajan vaihtuminen toi eteen joitakin jännitteitä, mutta nyt jatketaan eteenpäin ja pyritään toimimaan kaikkien kaupunkilaisten parhaaksi. Virkamiehet ovat tehneet paljon työtä esityksen eteen, kiitos siitä. Oli edelleen hienoa, että saimme Vasemmistoliiton kanssa olla mukana jo kaupunginhallituksen talousarvioseminaarissa, vaikka meillä ei siellä edustajia olekaan. Seminaareissa on ollut aikaa perehtyä ja ottaa kantaa asioihin.

Talousarvioesitys on ensi vuodelle ylijäämäinen, mutta seuraavat vuodet aiheuttavat haasteita tasapainoiseen talouteen. Kasvatus- ja opetuslautakunnan osalta ei ylletty raamin edellyttämälle nettomenojen tasolle. Oman haasteensa tekee lakimuutos varhaiskasvatuksen hoitomaksujen pysyvistä alentamisesta, jonka vaikutus on arviolta noin 250 000 euroa. Ylöjärvellä kuitenkin lapsimäärä kasvaa ja se aiheuttaa painetta varhaiskasvatuksen paikkojen riittävyyteen. Ylitykset ovat mielestämme perusteltuja ja sen lisäksi kannatamme joitakin muita lisäyksiä liittyen sivistysosaston alaisiin toimiin. Olemme huolissamme tehostetun- sekä erityisen tuen tarpeessa olevien lasten ja nuorten palveluista, lain velvoittaman lisätuen tarjoamisesta, sekä työntekijöiden jaksamisesta. Rekrytointi tulee olemaan entistä haasteellisempaa lähes jokaisella toimialalla ja siihen tulee varautua erilaisilla keinoilla. Henkilöstön työhyvinvoinnista tulee huolehtia ja miettiä, miten olisimme mahdollisimman hyvä ja houkutteleva työnantaja. Esityksessä henkilöstöetuksia on päivitetty, joka on hyvä asia. Tilojen sisäilmaongelmiin tulisi puuttua välittömästi siten, että asiakkaat ja työntekijät eivät joutuisi altistumaan terveytensä kustannuksella niille.

Investointitaso nousee lähivuosina ja se johtuu etenkin investointiohjelmaan sisältyvistä isoista koulu- ja päiväkotihankkeista. Investointitarpeet jatkuvat myös tulevana vuosina ja kasvu aiheuttaa velkaantumisen nousun viime vuosien seesteisen ajan jälkeen. Meidän päättäjien tulee huolehtia siitä, että kykenemme tekemään taloudellisesti vastuullisia päätöksiä, koska on varmaa, että haasteita on edessä. Sen vuoksi on tärkeää, että käynnistymässä olevan kasvuohjelman avulla voitaisiin saada myös uusia ideoita veto- ja pitovoiman, sekä elinvoimaisuuden lisäämiseen.

Lapsiperheiden asemaa vahvistavilla ratkaisuilla lisätään perheiden uskoa omaan selviytymiseen. Ennaltaehkäisevä perheen hyvinvoinnin tukeminen on ehdottomasti edullisin ja tehokkain tapa rakentaa menestyvää kotikaupunkia pitkälle tulevaisuuteen. Siinä tarvitaan suurta viisautta ja yhteistyötä yli puoluerajojen.

Kristillisdemokraattien valtuustoryhmänä tavoitteenamme on rakentaa inhimillistä, oikeudenmukaista, perheystävällistä ja yritteliästä Ylöjärveä ja tahdomme nähdä erityisesti heidät, jotka tarvitsevat huolenpitoa ja tukea. Me hyväksymme talousarvioesityksen 2023 ja taloussuunnitelman 2023–2025 joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta demokratiaa kunnioittaen.

Ryhmämme toivottaa Ylöjärven kaupungin asukkaille, luottamushenkilöille ja työntekijöille hyvää loppuvuotta 2022 ja menestystä vuodelle 2023.

Nina Alanen

Kristillisdemokraattien valtuustoryhmän puheenjohtaja